

Af **Charlotte Hallbæk-Andersen**

farefulde fristelser

Sexlegetøj kan være spækket med stoffer, der er skadelige for sundheden, viser en ny undersøgelse fra Miljøstyrelsen. Nogle af stofferne bliver optaget i kroppen

Sexlegetøj kan være sjovt og rart, men det er ikke det rene spøg og skæmt. For produkterne kan indeholde farlige stoffer, som kan vandre over i kroppen. Det viser en undersøgelse, Miljøstyrelsen har foretaget af 16 slags sexlegetøj.

Sexlegetøjet er testet ved normal brug og ved maksimal brug, som er fastsat efter den gennemsnitlige tid, det skønnes, man bruger på de forskellige produkter.

Det undersøgte sexlegetøj indbefatter vibratorer, dildoer, fetich-tøj (en kjole, et par handsker og en laktop), en kunstig vagina og en såkaldt gag – en påspændings-

mundkugle. Tingene er udvalgt efter, hvilke effekter der sælges flest af. Derfor er der testet flest vibratorer, da de udgør op mod halvdelen af det samlede salg på markedet.

Ud af de 16 undersøgte produkter er seks af dem lavet af blød vinyl – som på pakningen typisk bliver benævnt 'jelly'. Blød vinyl er det samme som pvc, og stoffet kan give miljøproblemer i forbindelse med bortskaffelsen.

Mange dildoer af pvc indeholder blødgørere, hvoraf visse er mistænkt for at være hormonforstyrrende. Indholdet af blødgørere kan være meget højt – op til 70 procent.

Desuden indeholder flere af produkterne stoffer som for

eksempel trimethyltin chlorid, fenol og carbondisulfid, der alle er klassificeret som farlige af EU.

Miljøstyrelsen har også kortlagt, hvor nemt problematiske stoffer vandrer fra et produkt og over i kroppen. Seks produkter blev udvalgt efter to kriterier: 1. efter hvor høj koncentrationen af skadelige stoffer, der var i produktet. 2. produkter i forskellige materialer – gummi, termoplastisk gummi og blød vinyl – skulle indgå i undersøgelsen.

I migrationstesten blev der ved 'maksimal brug' konstateret frigørelse af stoffer som trimethyl chlorid, carbondisulfid, 2-ethylhexansyre og fenol – stoffer, der kan virke fosterskadende eller være giftige for hjerne og nervevæv.

Desuden viste det sig, at ftalater DEHP, kan vandre fra produkt til krop ved 'maksimal brug'.

Risikoen for migration øges, hvis man bruger oliebase-ret glidecreme, og hvis legetøjet er i kontakt med spyt.

"Ved normal brug er der dog ingen risiko ved at bruge legetøjet - bortset fra en dildo, der kan frembyde en mindre risiko for gravide og ammende på grund af stoffet trimethyltin chlorid," siger biolog Frank Jensen fra Miljøstyrelsen. Han tilføjer, at der for ftalater DEHP også er påvist en mindre risiko for gravide og ammende.

Man ved endnu ikke nok om, hvorvidt – eller hvor meget – ftalater påvirker mennesker. Forskningsresultaterne er stadig begrænsede. Men forsøg på dyr viser, at ftalater virker hormonforstyrrende.

"Vi tror, ftalaterne kan give en effekt på reproduktionen hos mænd. Undersøgelser på mennesker har vist, at koncentrationen af ftalater i kroppen har en betydning for forekomsten af medfødte misdannelser i de mandlige kønsorganer," siger Tina Kold Jensen, lektor på Sundhedsvidenskabeligt Institut på Syddansk Universitet.

Tina Kold Jensen kan opremse mange andre effekter, der ses i naturen: dårlig sædkvalitet, indvirken på sædcellerne, misdannelser i reproduktionsorganerne og nedsat fertilitet.

"Vores hypotese er, at disse ting grundlægges under graviditeten eller meget tidligt i livet. Men man ser først effekterne senere hen."

Meget sexlegetøj fremstilles i vinyl (blød pvc) eller gummilætex. Der er som regel ingen beskrivelse af det materiale, det er fremstillet af. Derfor kan det være svært at finde ud af, hvad produktet indeholder.

På trods af det kan de skadelige stoffer dog uden videre puttes i voksenlegetøj uden deklaration, da sexlegetøj ikke er omfattet af en særskilt produktlovgivning og derfor blot skal følge de generelle regler i lovgivningen.

FAKTA OM UNDERSØGELSEN

Miljøstyrelsen har testet 16 forskellige produkter hos Teknologisk Institut. Produkterne omfatter vibratoren, dildoer, gags og fetichbeklædning. Produkterne er screenet for deres indhold af skadelige stoffer. Derefter er seks produkter, der alle indeholder sundhedsmæssigt betænkelige stoffer, udvalgt til en migrationstest, hvor det undersøges, hvor nemt stofferne vandrer fra produktet og over i kroppen. Normal brug af dildoer og kunstig vagina er fastsat til én gang per uge i 15 minutter, maksimal brug er 1 time per dag. Gag er fastsat til 1 time per måned ved både normal og maksimal brug. Fetich-produkterne er fastsat til 3 timer per måned ved normal brug og 7 timer om ugen ved maksimal brug.

GODE RÅD OM SEXLEGETØJ

- Undgå sexlegetøj af pvc.
- Undgå oliebaseeret glidecreme, da det kan trække ftalater ud af produktet.
- Tjek, om sexlegetøjet er lavet af pvc: Varm en kobbertråd over en flamme. Læg den varme tråd ind imod legetøjet, så platen smelter og sætter sig på tråden. Derefter stikkes kobbertråden ind i flammen igen. Lyser flammen grønt, er sexlegetøjet sandsynligvis lavet af pvc.
- Er du i tvivl om produktet, kan du bruge et kondom over det.

Den manglende mærkning er Margrethe Nielsen, sundhedspolitisk medarbejder i Forbrugerrådet, kritisk overfor.

"Det er voldsomt problematisk, at der ikke er krav til mærkning. Det er syv år siden Miljøstyrelsen sidst lavede en undersøgelse, som viste, at der var cadmium i produkterne, og det siger jo bare, at der ikke er sket nogen forbedringer. Måske har producenterne fået øjnene op for, at cadmium ikke går, men så er der bare en masse andre stoffer."

Hun er bekymret over de stoffer, der er fundet i sexlegetøjet.

"Det er jo ikke småting, vi snakker om. Det er stoffer, der har betydning for fostre, men også for voksne mennesker. De stoffer skal selvfølgelig bare ud, i det omfang man kan indenfor lovgivningen. Det her er ikke acceptabelt." ■